

PERSBERICHT

22 OKTOBER 2024

Verslag aan het federale parlement: Berekening van het wachtgeld bij beschikbaarheid wegens ziekte

In zijn verslag aan het federale parlement stelt het Rekenhof problemen vast in de federale regelgeving over de berekening van het wachtgeld dat statutaire ambtenaren ontvangen wanneer hun statutair vastgelegde 'ziektekrediet' is opgebruikt. Het stelt ook vast dat die regelgeving niet steeds correct wordt toegepast door PersoPoint, het 'sociaal secretariaat' van de federale overheidsdiensten (FOD's), dat deel uitmaakt van de FOD Beleid en Ondersteuning (BOSA). Dat geldt onder meer voor de toepassing van de waarborgbepalingen (het wachtgeld mag niet minder zijn dan de fictieve ziekte-uitkering én niet minder dan het fictieve (minimum)pensioen). Het Rekenhof besluit daarom dat er een structurele samenwerking moet worden opgezet met zowel het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) als de Federale Pensioendienst (FPD). Het is van oordeel dat deze aanbeveling wellicht ook in ruime mate geldt voor alle andere sociale secretariaten en HR-diensten van andere overheidsdiensten waarop dezelfde waarborgbepalingen van toepassing zijn.

De ziekteregeling voor statutaire ambtenaren verschilt fundamenteel van deze voor contractuele werknemers. Zo behouden statutaire ambtenaren bij ziekte langer hun volledige loon, namelijk totdat hun statutair vastgelegde 'ziektekrediet' is opgebruikt. Vanaf dan wordt hun loon beperkt tot een 'wachtgeld', dat vaak bepaald is op 60 % van hun laatste 'loon'. Het Rekenhof heeft de berekening van dat wachtgeld onderzocht en concentreerde zich daarbij op de FOD's. Aangezien de regelgeving bij de meeste andere overheidsdiensten nog grotendeels gelijk loopt met deze bij de FOD's, zullen de meeste vaststellingen en aanbevelingen wellicht ook op hen van toepassing zijn.

Problemen in de regelgeving

Het Rekenhof stelde een aantal tekortkomingen vast in de federale regelgeving zelf. Belangrijk daarbij is vooreerst dat de berekeningsbasis (wat behoort tot de 'laatste activiteitswedde?') onvoldoende duidelijk is vastgelegd. Bovendien ontbreekt voor meerdere looncomponenten een (rechtstreeks) verband tussen enerzijds de afhouding voor de ziekteverzekering en anderzijds de aanneembaarheid in de laatste activiteitswedde. Ook moet worden vastgelegd welke soorten verlof als een werkhervatting mogen gelden.

Het Rekenhof is daarnaast van oordeel dat moet worden onderzocht of de huidige 'pro rata'-berekeningswijze bij deeltijdse prestaties nog verzoenbaar is met recente rechtspraak. Die

proratisering lijkt vooral problematisch wanneer de ziekteperiode doorloopt na de vooropgestelde einddatum van de deeltijdse tewerkstelling.

Opvolging van de regelgeving door PersoPoint

Het Rekenhof stelde vast dat de handleiding die PersoPoint gebruikt voor de berekening van de wachtgelden onvolledig is. Zo geven die instructies niet aan dat het gewone bedrag van het wachtgeld moet worden vergeleken met het gewaarborgde bedrag van de fictieve 'ziekte-uitkering' die de betrokkene als contractuele werknemer zou ontvangen. In de praktijk gebeurt die vergelijking dan ook niet. Bovendien houdt de handleiding van PersoPoint geen rekening met de jaarlijkse verhogingen van de minimumpensioenen die sinds 2021 werden ingeschreven in de wetgeving. Tot slot vergelijkt PersoPoint de bedragen van de wachtgelden ten onrechte met de minimumbedragen vastgelegd voor pensioenen toegekend 'wegens leeftijd' (in plaats van ze te vergelijken met de minimumbedragen voor pensioenen toegekend 'wegens ongeschiktheid') en houdt het geen rekening met de wettelijk vastgelegde cumulatiebeperkingen.

Concrete berekening van de wachtgelden door PersoPoint

Het Rekenhof onderzocht ook de berekening van de wachtgelden. Voor het merendeel van de gevallen volstaat de vaststelling van een wachtgeld op basis van 60 % van de laatste activiteitswedde. In meerdere dossiers werd echter verzuimd de twee waarborgen die zijn opgenomen in de regelgeving toe te passen (het wachtgeld mag niet minder zijn dan de fictieve ziekte-uitkering én niet minder dan het fictieve (minimum)ziektepensioen). Wanneer wel een gewaarborgd bedrag werd toegekend, was dat enkel het bedrag van het (minimum)ziektepensioen en bleek het bovendien vaak onjuist te zijn door de fouten in de handleiding.

Tenzij ervoor wordt geopteerd de regelgeving te vereenvoudigen, beveelt het Rekenhof PersoPoint aan een structurele samenwerking op te zetten met zowel het RIZIV als de FPD, zodat de beide waarborgen kunnen worden berekend met de hulp van of door die overheidsdiensten. Zij zijn immers de enige actoren die over de nodige gegevens beschikken en voldoende knowhow hebben om de gewaarborgde bedragen correct te kunnen vaststellen.

Reactie van PersoPoint

PersoPoint liet inmiddels al weten dat de minister van Ambtenarenzaken de opdracht heeft gegeven om aanpassingen aan de reglementaire regeling voor te bereiden.

Voorts belooft het de handleiding voor de dossierbeheerders en hun opleiding te verbeteren en een structurele samenwerking op te zetten met de diensten die bevoegd zijn voor ziekte-uitkeringen (het RIZIV) en pensioenen (de FPD). Daarna wil het de betrokken dossiers bijkomend controleren en indien nodig het bedrag van het wachtgeld alsnog aanpassen.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Berekening van het wachtgeld bij beschikbaarheid wegens ziekte*, de samenvatting en dit persbericht zijn beschikbaar op [rekenhof.be](https://www.rekenhof.be).